

MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA

Izvješće o realizaciji mjera za
poboljšanje uvjeta poslovanja u
poljoprivrednoj proizvodnji i
prehrambenoj industriji Bosne i
Hercegovine

Sarajevo
2011. godina

Kratice i akronimi

BiH - Bosna i Hercegovina
RS - Republika Srpska
FbiH - Federacija Bosne i Hercegovine
BD BiH - Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine
EU - Europska unija
EC - Europska komisija
MVTEO- Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
UIO - Uprava za neizravno oporezivanje
VTK - Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine
UZZB - Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja
UzV - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine
FMPVŠ - Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
MPŠV RS - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske
FUZIP - Federalna uprava za inspekcijske poslove
WB - World Bank
WTO - World Trade Organization (Svjetska trgovinska organizacija)
FAO - Food and Agriculture Organization (Organizacija UN za hranu i poljoprivredu)
SESMARD- Support for Establishment of the State Ministry of Agriculture and Rural Development
ARDP - Projekt poljoprivrede i ruralnog razvitka za Bosnu i Hercegovinu
3PBH RD - Projekt "Jačanje kapaciteta za programiranje ruralnog razvitka"
CAP- Zajednička agrarna politika EU
EPIC - Informativni centar za europsku politiku
GVI - Odjel granične veterinarske inspekcije
IMS- Inspection Management System
IPARD- Instrument for Pre-accession Assistance for Rural Development
SIDA- Swedish International Development Cooperation Agency
SSP - Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
CEFTA-Central European Free Trade Agreement
TAIEX - Technical Assistance and Information Exchange

Sadržaj:

I Uvod.....	4
II Metodologija izrade izvješća.....	4
III Pregled aktivnosti o realizaciji mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine.....	5
1. Izraditi bilanse potreba i stanja, uključujući i vanjskotrgovinske bilanse, za glavne poljoprivredne proizvode: žitarice, voće, povrće i flaširanu vodu.....	5
2. Izraditi bilanse potreba i stanja, uključujući i vanjskotrgovinske bilanse, za glavne proizvode animalnog podrijetla: mlijeko i mliječni proizvodi, mesoprerađevine po zemljama podrijetla i zemljama trgovine, med.....	5
3. Provođenje i strikta primjena propisa i procedura za utvrđivanje carinske vrijednosti prilikom carinjenja uvoznih roba u Bosnu i Hercegovinu za proizvode: žitarice, voće, povrće, mlijeko i mliječni proizvodi, mesoprerađevine, med vodu i pivo.....	6
4. Pokretanje procedure donošenja na Vijeću ministara BiH Odluke o dopunama Odluke o utvrđivanju količina tarifnih kvota.....	6
5. Pokretanje procedure za donošenje zaštitnih mjera za određene domaće poljoprivredne i stočarske proizvode, posebno onih koji su predmet prekomjernog uvoza.....	7
6. Izvršiti neophodne izmjene i dopune propisa u svezi sa zaštitom domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza kako bi se pojednostavile procedure i postupci dokazivanja i predlaganja mjera zaštite.....	7
7. Formiranje Povjerenstva/Anketnog/Koordinacionog odbora za uvid u podatke o prekograničnom prometu roba.....	8
8. Formalizirati Povjerenstvo u MVTEO koja će analizirati primjedbe proizvođača u BiH posebice u CEFTA zemlje i donositi preporuke za poboljšanje trgovinskih odnosa.....	8
9. Uspostaviti fitosanitarnu inspekciju na temelju Zakona o zaštiti zdravlja bilja koji je u potpunosti usuglašen sa zahtjevima EC, s jasno definiranim zadacima, ovlastima i mjerama koje poduzimaju inspektori na razini entiteta i Brčko Distrikta BiH.....	8
10. Osiguranje odgovarajućih uvjeta za inspekcijску veterinarsku kontrolu na graničnim prijelazima radi osiguranja uvoza zdravstveno ispravnih i kvalitetnih proizvoda.....	9
11. Osiguranje zadovoljavajućeg zdravstvenog statusa populacije životinja u Bosni i Hercegovini kada se radi o bolestima, pojava koje imaju utjecaja na međunarodnu trgovinu u smislu zabrane izvoza.....	11
12. Pokrenuti proceduru pregovaranja radi potpisivanja ugovora za međusobno priznavanje liste laboratorija i certifikata o kvaliteti u okviru CEFTA zemalja.....	12
13. Izraditi Strategiju robnih rezervi u Bosni i Hercegovini.....	14
14. Analizirati strukturu i namjenu izravnih stranih investicija koje su plasirane u distributivne lance i dati preporuke na temelju koje će Vijeće ministara BiH i Vlade entiteta donijeti odgovarajuće odluke.....	15
15. Harmonizacija poticajnih mjera	16
16. Uspostaviti sustav monitoringa i evaluacije u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka i jačati analitičke sposobnosti u cilju detaljnih analiza efikasnosti provedenih strategija, programa i mjera.....	17
17. Poboljšanje postojećeg IT sustava koji koristi granična inspekcija radi brže i efikasnije razmjene informacija, dokumenata i provjere pošiljki.....	17

18. Izraditi informacije o funkcioniranju softvera u Federaciji BiH, naručito u svezi s fitosanitarnim komponentama, kako bi se što brže moglo nastaviti s uvođenjem IMS-a oba entiteta.....	18
19. Pokretanje inicijative za dopunu Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine kojom će se dati ovlaštenje Vijeću ministara BiH da za proizvode svrstane u glavama od 1. do 24. carinske tarife Bosne i Hercegovine može donijeti žurne mjere zaštite.....	18
20. Pokretanje procedure izmjene Zakona o akcizama u cilju oslobađanja repromaterijala od dodatnih dažbina (plavi dizel, mineralno gnojivo, sjeme i sadni materijal).....	19
21. Nakon usvajanja Zakona o duhanu Bosne i Hercegovine izraditi zakonom predviđene podzakonske akte	20
22. Prioritetno uskladiti entitetske propise i propise Brčko Distrikta BiH sukladno Zakonu o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku.....	20
23. Prioritetno ažurirati i usvojiti Operativne programe entiteta i Brčko Distrikta BiH u cilju implementacije Strateškog plana BiH za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka 2008-2011.....	21
24. Uskladiti mjere ruralnog razvitka u okviru postojećeg programa subvencija u entitetima i Brčko Distriktu BiH i razviti mjere ruralnog razvitka sukladno EU mjerama, poticati usvajanje standarda kvalitete i jačanje konkurentnosti proizvođača i bolje korištenje i zaštitu prirodnih resursa.....	21
25. Intenzivno raditi na realizaciji aktivnosti i uspostavi tijela i strukture u cilju preuzimanja IPARD fondova-uspostava tijela za praćenje programa i uspostava sustava plaćanja.....	23
IV Zaključak.....	24

I. Uvod

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je 2010.godine usvojila Prijedlog mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine. U proteklom razdoblju, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u suradnji s nadležnim institucijama za realizaciju mjera, izradilo je dva Izvješća o poduzetim aktivnostima u cilju implementacije usvojenog dokumenta, a koji su, također, usvojeni od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine BiH.

Ovim, po redu trećim Izvješćem pruža se pregled donesene legislative BiH i/ili izmjene postojeće u predviđenom vremenskom razdoblju, njihova implementacija, s naznakom značajnih problema u njihovom provođenju, te prikaz aktivnosti svih nadležnih institucija u jačanju uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine.

Osnovni cilj Izvješća predstavlja upoznavanje Vijeća ministara BiH, Parlamentarne skupštine BiH, posebice nadležnih povjerenstava oba doma PSBiH, te javnost o smjerovima realizacije usvojenih mjera i učešću nadležnih institucija u postizanju njihovih krajnjih rezultata.

II Metodologija izrade Izvješća

Izvješće o realizaciji mjera predstavlja zbir pojedinačnih izvješća svih nadležnih institucija. Njegova uloga ogleda se u mogućnosti redovnih praćenja i procjene realizacije usvojenih mjera.

Prethodnim Izvješćem, naglašeno je da, ključni problemi u izradi ovih dokumenata leže u činjenici da dostavljena pojedinačna izvješća nadležnih institucija su različite kvalitete ili nisu dostavljani na vrijeme, a u nekim slučajevima nisu uopće, uz iznimke za pojedine institucije, odnosno za pojedine mjere. Neki od uzroka ovakvog stanja su niska razina predanosti institucija na provođenju mjera, te nedostatak kapaciteta u najvećem broju institucija.

U cilju rješavanja navedenog problema Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH je na 12.sjednici, održanoj 27.listopada 2011.godine, nakon usuglašavanja u Kolegiju Doma kao povjerenstvu, usvojio zaključak iz Mišljenja Povjerenstva za vanjsku trgovinu i carine, kojim predlaže da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, osim redovnih izvješća, urgentno informira Povjerenstvo za vanjsku trgovinu i carine u svezi s problemima do kojih dolazi prilikom realizacije usvojenog (prethodnog Godišnjeg) izvješća za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine, radi žurne reakcije s ciljem njihova otklanjanja.

Posredstvom zaključka usvojenog na Zastupničkom domu PSBiH otvara se mogućnost jačeg utjecaja na institucije u postizanju zadanih rezultata s jedne strane, i njihovog ažurnijeg reagiranja u cilju rješavanja niza problema s kojima se susreću bosanskohercegovački poljoprivredni proizvođači i prerađivači, s druge strane.

III Pregled aktivnosti o realizaciji mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji Bosne i Hercegovine

1. Izraditi bilane potreba i stanja, uključujući i vanjskotrgovinske bilanse, za glavne poljoprivredne proizvode: žitarice (pšenica i kukuruz); voće (jabuka, breskva, lubenice, grožđe, mošt); povrće (rajčica, kupus, krastavac, paprika, salata) i flaširanu vodu

Izješće MVTEO: Na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Vijeće ministara BiH je na 130. sjednici, održanoj 19. kolovoza 2010.godine usvojilo i razmotrilo dokument „Proizvodno-potrošni i vanjskotrgovinski bilanci za 2009.godinu“ kojim se stječe cjelokupan uvid u trgovinski promet (uvoz/izvoz) Bosne i Hercegovine.

Zaduženi: Vanjskotrgovinska komora BiH u koordinaciji s entitetskim/kantonalnim gospodarskim komorama, grupacijama proizvođača, Uprava za neizravno oporezivanje i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za međunarodne trgovinske odnose i Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak (Napomena: dokument je izrađen od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH - Sektor za poljoprivredu, prehranu i ruralni razvitak u suradnji s nadležnim institucijama).

2. Izraditi bilance potreba i stanja, uključujući i vanjskotrgovinske bilance, za glavne proizvode animalnog podrijetla: mlijeko i mliječni proizvodi, mesoprerađevine po zemljama podrijetla i zemljama trgovine, med

Izješće MVTEO: Na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Vijeće ministara BiH je na 130. sjednici, održanoj 19. kolovoza 2010.godine usvojilo i razmotrilo dokument „Proizvodno-potrošni i vanjskotrgovinski bilanci za 2009.godinu“ kojim se stječe cjelokupan uvid u trgovinski promet (uvoz/izvoz) Bosne i Hercegovine.

Zaduženi: Vanjskotrgovinska komora u koordinaciji s entitetskim/kantonalnim gospodarskim komorama, grupacijama proizvođača, Uprava za neizravno oporezivanje i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Ured za veterinarstvo na temelju izdanih rješenja o uvozu mesa i mesnih proizvoda.

(Napomena: dokument je izrađen od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH- Sektor za poljoprivredu, prehranu i ruralni razvitak u suradnji s nadležnim institucijama).

3. Provođenje i striktna primjena propisa i procedura za utvrđivanje carinske vrijednosti prilikom carinjenja uvoznih roba u Bosnu i Hercegovinu za proizvode: žitarice, voće, povrće, mlijeko i mliječni proizvodi, mesoprerađevine, med, vodu i pivo

Izješće MVTEO: Dana 18. siječnja 2011.godine održan je sastanak s predstavnicima UIO BiH i VTK BiH. Shodno ovoj mjeri, jedna od točaka dnevnog reda bila je i Provođenje mjera za utvrđivanje carinske vrijednosti roba. Predstavnici UIO BiH iznijeli su podatke da su tijekom 2010.godine uputili na provjeru 434 dokaza o podrijetlu, od čega su za 51 imali negativan odgovor, a isto vrijedi i za provjeru vrijednosti robe. Na sastanku je zaključeno da

će UIO BiH periodično dostavljati Ministarstvu izvješće o stanju u ovoj oblasti. Naglašen je i problem neslaganja stvarne vrijednosti robe s vrijednosti na fakturi koji se plaća preko banaka i koja se carini, i da se ta razlika plaća gotovinom, te da bi se što točnije odredila carinska vrijednost robe potrebno je utvrditi identitet, kvalitetu, količinu robe, a od ključnog značaja je striktno provođenje zakona o carinskoj proceduri. Zaključeno je da treba razmotriti prijedlog o formiranju mješovitih mobilnih timova sastavljenih od predstavnika relevantnih institucija, koji bi nakon carinske kontrole, ponovno vršili kontrolu uvezene robe.

Izvješće UIO: Uprava za neizravno oporezivanje izvjestila je da su nadležne organizacijske jedinice uprave upoznate s navedenim mjerama i iste provode, a o čemu se redovito, šestomjesečno, informira Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa. Još tijekom 2010.godine, Uprava za neizravno oporezivanje je izvjestila da je Sektor za carine izdao nalog svim organizacijskim jedinicama s ciljem da izvrše pojačanu kontrolu ispravnosti i zakonitosti:

- utvrđivanja carinske vrijednosti;
- tarifnog svrstavanja;
- preferencijalnog podrijetla;
- krajnje uporabe;
- obračuna i naplate uvoznih dažbina.

Između ostalog, naredbom je obuhvaćena slijedeća roba: meso i jestivi klaonički proizvodi, voće i povrće, proizvodi iz Aneksa tarifne kvote i dr.

Izvješće VTK BiH: članice Asocijacije poljoprivrede i prehrambene industrije daju punu podršku UIO BiH u provođenju propisa i procedura jer je to u njihovom interesu.

Zaduženi: Uprava za neizravno oporezivanje, Vanjskotrgovinska komora, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za međunarodne trgovinske odnose, entitetski inspektorati

4. Pokretanje procedure donošenja na Vijeću ministara BiH Odluke o dopunama Odluke o utvrđivanju količina tarifnih kvota

Izvješće MVTEO: Na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Vijeće ministara BiH je na 106.sjednici, održanoj 03. prosinca 2009.godine donijelo Odluku o dopunama Odluke o utvrđivanju količina tarifnih kvota, s kojom se želi utjecati na neregularnost kvota strojnog i iskoštenog mesa. Odlukom je regulirano pitanje tarifnih kvota komada bez kostiju i klaničnih proizvoda od kokoši vrste Gallus domesticus u blokovima i smrznutim komadima, te su zahtjevi kompanija koje se bave peradarskom proizvodnjom u BiH u većem dijelu usvojeni. Navedena Odluka objavljena je u „Službenom glasniku BiH“, broj 102/09.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za carinsku politiku i tarife

5. Pokretanje procedure za donošenje zaštitnih mjera za određene domaće poljoprivredne i stočarske proizvode, posebice onih koji su predmet prekomjernog uvoza

Izvješće VTK BiH: Ponovno naglašavamo da nadležne institucije moraju izvršiti određene izmjene i dopune propisa u svezi sa zaštitom domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza. Potrebno je pojednostaviti procedure u postupcima dokazivanja i predlaganja mjera zaštite.

Izvješće MVTEO: Na 71. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj 03. i 10. 02. 2010. godine i na 43. sjednici Doma naroda PSBiH, održanoj 23.02. 2010. godine, donesen je Zakon

o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj tarifi BiH. Navedeni Zakon objavljen je u «Službenom glasniku BiH», broj 14/10.

U Zakonu o carinskoj tarifi BiH izvršena je izmjenama i dopunama u Dijelu 2.-Popis carinskih dažbina i to izmjena stope carine za sirovu kožu sa dlakom i bez dlake; prirodno i umjetno krzno, proizvode od krzna; umjetne ili sintetičke filamente; vatu, filc i netkane materijale, posebna pređa, konopce, uzice i užad, te proizvodi od njih. Izmjena stope carine uvrštena je i za posebne tkanine i tekstilne materijale iz Glave 58. i 59. Naredna izmjena stope carine je u Glavi 64. -obuća, nazuvci, slični proizvodi i dijelovi tih proizvoda, te u Glavi 72.- željezo i cink, Glava 76.-Aluminij i proizvodi od aluminija i Glava 84.- nuklearni reaktori. Pored navedenih izmjena, dopuna je izvršena u Tarifnim oznakama za: Žive svinje, mase manje od 50 kg, domaće vrste namijenjene za tov; Goveđe meso, smrznuto, bez kostiju, vrat, plećka, plećkina pržolica i prsa s donjim dijelom plećke; Potkožna svinjska masnoća, svježa, rashlađena, smrznuta, soljena ili u salamuri; svinjsko meso, šunke, i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja, sušeno ili dimljeno.

Zaduženi: Vanjskotrgovinska komora i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za vanjskotrgovinsku politiku i strana ulaganja

6. Izvršiti neophodne izmjene i dopune propisa u svezi sa zaštitom domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza kako bi se pojednostavile procedure i postupci dokazivanja i predlaganja mjera zaštite

Izješće MVTEO: Na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Vijeće ministara BiH, na 101. sjednici, održanoj 13. siječnja 2010. godine, donijelo je Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o mjerama zaštite domaće proizvodnje od prekomjernog uvoza i Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o postupku i načinu utvrđivanja antidampinške i kompenzatorne dažbine. Navedene Odluke objavljene su u „Službenom glasniku BiH“, broj 16/10.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za vanjskotrgovinsku politiku i strana ulaganja u suradnji s Vanjskotrgovinskom komorom

7. Formiranje Povjerenstva/Anketnog/Koordinacionog odbora za uvid u podatke o prekograničnom prometu roba, deklariranje vrste, količine i cijene roba, tokovi i namjene uvezene robe, ispravnost vaga, provjera ispravnosti EUR 1, predlaganje manjeg broja graničnih prijelaza za poljoprivredne (animalne) proizvode, koji bi radili neprekidno u punom kapacitetu

Izješće MVTEO: Razmatra se pravni model i način financiranja za uspostavu Povjerenstva jer bi isto trebalo uključiti predstavnike nadležnih institucija, te predstavnike nevladinog sektora (specifičan model zajedničkog rada vladinog i nevladinog sektora).

Izješće UIO: Granični prijelazi ove uprave u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, već rade u punom kapacitetu. Sukladno mjeri formiranja Povjerenstva za uvidu u podatke o prekograničnom prometu, od nadležnog tijela za njegovo formiranje, nismo dobili inicijativu za učešće u istoj.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za carinsku politiku i tarife, Uprava za neizravno oporezivanje, Vanjskotrgovinska komora, entitetski inspektorati

8. Formalizirati Povjerenstvo u MVTEO koja će analizirati primjedbe proizvođača u BiH posebice u CEFTA zemlje i donositi preporuke za poboljšanje trgovinskih odnosa

Izvešće MVTEO: Povjerenstvo za predlaganje mjera zaštite domaće proizvodnje održavala je redovne sastanke tijekom 2009/2010.godine. Povjerenstvo tijekom 2011.godine, nije održavalo sastanke, te nije bilo potrebe za njegovim formaliziranjem. Zahtjevi koje su podnosili članovi Povjerenstva, velikim dijelom su uvršteni u Prijedloge izmjena i dopuna Odluke i/ili izmjena i dopuna Zakona, a čiji predmet reguliranja je naveden ostalim mjerama.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak

9. Uspostaviti fitosanitarnu inspekciju na temelju Zakona o zaštiti zdravlja bilja koji je u potpunosti usuglašen sa zahtjevima EC, sa jasno definiranim zadacima, ovlastima i mjerama koje poduzimaju inspektori na razini entiteta i Brčko Distrikta BiH

Izvešće UZZB: Člankom 22. Zakona o zaštiti zdravlja bilja („Službeni glasnik BiH“, broj 23/03) propisano je uspostavljanje fitosanitarne inspekcije. U cilju ostvarenja zakonske obveze i obveze koja proizilazi iz Prijedloga mjera, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja je u suradnji s nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH izradila Pravilnik o uvjetima za imenovanje fitosanitarnog inspektora („Službeni glasnik BiH“, broj 33/10). Po objavljivanju ovoga Pravilnika, u Republičkoj upravi za inspekcijske poslove Republike Srpske imenovano je 13 fitosanitarnih inspektora i dva poljoprivredna inspektora koja imaju ovlaštenja za fitosanitarnog inspektora. Inspektorat Brčko Distrikta BiH imenovao je tri fitosanitarna inspektora. U Federalnoj upravi za inspekcijske poslove u okviru Inspektorata poljoprivredne inspekcije, još uvijek nije izvršeno imenovanje fitosanitarnih inspektora sukladno Pravilniku o uvjetima za imenovanje fitosanitarnog inspektora, ali započete aktivnosti na osiguranju uvjeta za njihovo imenovanje su pri kraju.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja, entitetska ministarstva poljoprivrede i entitetski inspektorati.

10. Osiguranje odgovarajućih uvjeta za inspekcijsku veterinarsku kontrolu na graničnim prijelazima radi osiguranja uvoza zdravstveno ispravnih i kvalitetnih proizvoda

Izvešće UzV: U proteklom razdoblju izvršene su dodatne aktivnosti za unapređenje uvjeta za inspekcijsku kontrolu na graničnim veterinarskim prijelazima. Tako su od strane Vlade Kipra osigurana sredstva za izgradnju objekata za graničnu veterinarsku inspekciju na graničnim inspekcijskim prijelazima (BIP), koji će zadovoljiti potrebe do ulaska BiH u EU. Ova aktivnost će se realizirati u 2011., 2012. i 2013.godini.

Svakom graničnom veterinarskom prijelazu osiguran je pristup Internet konekciji i svi prijelazi su uvezani u informacijski sustav (VIS) Ured za veterinarstvo BiH, gdje se nalazi centralizirana baza podataka. U pomenuti sustav su uvezani i predstavnici uvoznika. Održane su obuke za upoznavanje i praktičan rad na sustavu TRACES (Trade Control and Expert System) EU. Do pristupanja BiH Evropskoj uniji koristit će se vlastiti sustav koji je u najvećem dijelu kompatibilan sa TRACES sustavom EU. Također, u tijeku je implementacija plana mikrobiloškog monitoringa i monitoringa rezidua na graničnim veterinarskim prijelazima.

U cilju daljnjeg unapređenja uvjeta za inspekcijsku veterinarsku kontrolu na graničnim prijelazima radi osiguranja uvoza zdravstveno ispravnih i kvalitetnih proizvoda Ured za veterinarstvo BiH je u 2010.godini izradio projektni prijedlog „Unapređenje trgovine

životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla – Improvement of Trade of Animal and Animal Products-ITAP“ s ciljem podrške ekonomskom razvitaku BiH i aktivnostima na suzbijanju siromaštva kroz otklanjanje barijera za izvoz proizvoda životinjskog podrijetla iz BiH. Projekt je prihvaćen od strane Švedske agencije za razvitak (SIDA) krajem 2010.godine i nalazi se u fazi potpisivanja od strane ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa i veleposlanika Kraljevine Švedske u BiH. U okviru ITAP, planirane su sve mjere za izgradnju standardiziranih objekata za potrebe graničnih veterinarskih inspektora, tako da svi izgrađeni objekti na graničnim veterinarskim prijelazima budu sukladni EU standardima; izvršenje revizije usvojenih propisa koji se odnose na rad graničnih veterinarskih inspektora; izgradnja efikasnog informacijskog sustava i uvezivanje s jedinstvenom bazom podataka radi omogućavanja pristupa zajedničkim bazama podataka međunarodnim organizacijama i razmjenu istih na relaciji BiH-druge zainteresirane strane u procesu i omogućavanje graničnim veterinarskim inspektorima korištenje TRACES i RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed) sustava EU, kao i slanje i razmjenu informacija s nižim razinama inspekcija u BiH.

Također, Ured za veterinarstvo BiH je preko Ministarstva sigurnosti BiH, preko IPA 2011.godine kandidirao projekt za izgradnju dva objekta za graničnu veterinarsku inspekciju na graničnim veterinarskim prijelazima (BIP).

Tijekom 2010.godine, na temelju Sporazuma o uspostavi Centra za analizu rizika predstavnici Ureda za veterinarstvo BiH učestvuju u radu Zajedničkog centra za analizu rizika (ZCAR) i Lokalnog centra za analizu rizika (LCAR). LCAR rizika vrši analize svih podataka koji utječu na identifikaciju rizika, a primjenom analize rizika postiže se osnovni zahtjev koncepta Integriranog upravljanja granicom u BiH, a to je da su granice širom otvorene za slobodnu trgovinu i kretanje osoba, a zatvorene za kriminalne kativnosti koje ugrožavaju stabilnost u zemlji i regionu.

Trenutačno se vode aktivnosti na uspostavi funkcionalnog LCAR-a. UNDP je financirao Projekt sa zadatkom uspostave svih LCAR-a u institucijama koje imaju svoje službe na graničnim prijelazima i povezivanja svih LCAR-a sa ZCAR-om. Odabrana firma za realizaciju ovoga Projekta je završila konzultacije sa svim agencijama koje učestvuju u ovom projektu i trenutačno su u postupku kreiranja rješenja za uspostavu LCAR-a. Uspostavom funkcionalnih LCAR-a i ZCAR-a i završetak projekta se očekuje u naredna dva mjeseca.

U proteklom razdoblju izvršene su dodatne aktivnosti za unapređenje uvjeta za inspekcijску kontrolu na graničnim veterinarskim prijelazima. Tako su od strane Vlade Kipra osigurana sredstva za izgradnju objekata za graničnu veterinarsku inspekciju na graničnim inspekcijским prijelazima (BIP), koji će zadovoljiti potrebe do ulaska BiH u EU. Ova aktivnost će se realizirati u 2011., 2012. i 2013. godini. Tijekom tekuće godine započete su aktivnosti na izgradnji dva objekta za graničnu veterinarsku inspekciju na graničnim prijelazima Orašje i Gradiška.

TRACES sustav EU primjenjuje se prilikom izvoza pošiljki živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u EU, dok se prilikom uvoza do pristupanja BiH EU koristi vlastiti sustav koji je u najvećem dijelu kompatibilan sa TRACES sustavom EU.

Također, Ured za veterinarstvo BiH je preko Ministarstva sigurnosti BiH, preko IPA 2011. kandidirao projekt za izgradnju dva objekta za graničnu veterinarsku inspekciju na graničnim veterinarskim prijelazima (BIP). Ured za veterinarstvo je u stalnim kontaktima s Upravom za neizravno oporezivanje u pogledu izgradnje kompleksa objekata na budućim graničnim prijelazima Bijača i Gradiška.

U pogledu uspostave Centra za analizu rizika, trenutačno se vode aktivnosti na uspostavi funkcionalnog lokalnog i zajedničkog centra za analizu rizika (LCAR i ZCAR). UNDP je financirao projekt sa zadatkom uspostave svih LCAR-a institucijama koje imaju svoje službe

na graničnim prijelazima, i povezivanja svih LCAR-a sa Zajedničkim centrom za analizu rizika.

Ured za veterinarstvo je uspostavio VPN konekciju sa ZCAR, te pripremio hardversku platformu za instalaciju softvera za povezivanje LCAR-a i ZCAR-a, čime su ispunjeni zahtjevi traženi od strane firme koja vrši realizaciju projekta. Navedena odabrana firma za realizaciju ovog projekta je nakon završetka konzultacija sa svim agencijama koje učestvuju u ovom projektu završila modeliranje baze podataka LCAR-a, te pristupila instalaciji testnog softvera za povezivanje i razmjenu podataka između LCAR-a i ZCAR-a.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa- Ured za veterinarstvo

11. Osiguranje zadovoljavajućeg zdravstvenog statusa populacije životinja u Bosni i Hercegovini kada se radi o bolestima, pojava koje imaju utjecaja na međunarodnu trgovinu u smislu zabrane izvoza

Izješće UzV: U cilju osiguranja adekvatne kontrole zaraznih bolesti životinja, njihovog ranog otkrivanja, suzbijanja i iskorjenjivanja, Ured za veterinarstvo na temelju međunarodnih standarda i preporuka, te legislative EU, propisuje mjere za provođenje kontrole zaraznih bolesti životinja, a koje između ostalog predstavljaju preduvjete za nesmetanu međunarodnu trgovinu.

U dodatku propisima koji su usvojeni u proteklom razdoblju, a u cilju harmonizacije propisa sa legislativom EU, te donošenja adekvatnih mjera za rano otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja, Ured za veterinarstvo je pripremio slijedeće propise koji su usvojeni u suradnji s nadležnim tijelima entiteta:

- Naredba o mjerama kontrole zaraznih i parazitskih bolesti životinja, njihovom provođenju i financiranju u 2011. godini ("Službeni glasnik BiH", broj 8/11) kojom je propisan minimalan obim provođenja kontrole zaraznih bolesti životinja,
- Odluka o zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza preko teritorije Bosne i Hercegovine peradi i proizvoda od peradi radi sprečavanja unosa influence ptica („Službeni glasnik BiH“, broj 51/11),
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje klasične svinjske kuge („Službeni glasnik BiH“, broj 51/11),
- Dijagnostički priručnik za afričku svinjsku gripu („Službeni glasnik BiH“, broj 58/11),
- Odluka o određivanju država i teritorija iz kojih je dozvoljen uvoz u Bosnu i Hercegovinu pojedinih životinja akvakulture namjenjenih uzgoju („Službeni glasnik BiH“, broj 74/11), kojom je propisan spisak država i teritorija iz kojih je dozvoljen uvoz u Bosnu i Hercegovinu životinja akvakulture namijenjenih uzgoju, područjima za ponovno polaganje, lovištima i otvorenim objektima za držanje ukrasnih riba, rakova i školjkaša.
- U proceduri izrade se također nalaze slijedeći propisi čije usvajanje se očekuje do kraja 2011. godine:
 - Pravilnik o dopunama Pravilnika o statusu država ili regija u odnosu na bovinu spongiformnu encefalopatiju;
 - Odluku kojom se odobravaju testovi za utvrđivanje protutijela za brucelozu goveda u okviru Pravilnika o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja;
 - Pravilnik o provođenju Pravilnika o mjerama za kontrolu i iskorjenjivanje bolesti plavog jezika u odnosu na kontrolu, praćenje, nadziranje i ograničenje kretanja životinja prijemljivih na bolest plavog jezika;
 - Odluku o usuglašenom praćenju antimikrobne otpornosti bakterija roda salmonela kod peradi i svinja;
 - Pravilnik o implementaciji programa nadgledanja avijarne influence kod peradi i divljih ptica;

- Pravilnik o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet malih preživača;
- Pravilnik o zdravstvenim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja;
- Pravilnik o uvjetima za stavljanje u promet i uvoz životinja akvakulture i njihovih proizvoda te o popisu vektorskih vrsta.

U pogledu dobivanja kontroliranog statusa po pitanju BSE rizika, kontinuirano se poduzimaju aktivnosti na prikupljanju sustavatičnih podataka za aplikaciju Svjetskoj organizaciji za zdravlje životinja (OIE). U cilju unapređenja po ovom pitanju usvojeni su i odgovarajući propisi, kako je navedeno u prethodnom izvješću.

Tijekom 2011.godine nastavljene su aktivnosti kontrole bruceloze mali preživača što uključuje vakcinaciju i označavanje životinja, te provjeru imunog statusa vakciniranih životinja, kao i započinjanje sveobuhvatne kontrole bruceloze goveda kroz implementaciju komponente za brucelozu ITAP projekta. U svezi s navedenim, tijekom 2011.godine vakcinirano je i označeno 163.020 ovaca i koza, a ujedno je u razdoblju od srpnja do rujna pretraženo 23.590 goveda. U razdoblju provođenja vakcinacije nastavljen je trend pada broja slučajeva bruceloze kod ljudi, od 994 slučaja u 2008.godini, 458 slučaja u 2009.godini do 28 prijavljenih slučajeva u prvih šest mjeseci 2011.godine. Imajući u vidu postignute efekte vakcinacija malih preživača će se nastaviti i u narednom razdoblju.

Pored navedenih aktivnosti u okviru IPA 2008. tijekom 2011.godine planirano je započinjanje prve kompanje oralne vakcinacije lisica. Kampanja će se provesti na cijelom području BiH, prije čega će se provesti informiranje javnosti putem medija i distribucije printanog materijala.

Nadalje, u sklopu projekta WB „Pripremljenost u slučaju avijarne influence“ u tijeku je izrada softvera za prijavu zaraznih bolesti životinja i suzbijanje žarišta.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Ured za veterinarstvo BiH u suradnji s entitetskim ministarstvima poljoprivrede i entitetskim inspektoratima

12. Pokrenuti proceduru pregovaranja radi potpisivanja ugovora za međusobno priznavanje liste laboratorija i certifikata o kvaliteti u okviru CEFTA zemalja

Izvješće UzV:

- međunarodni sporazumi: U tijeku 2011.godine od strane UzV, te nadležnih institucija implementirane su aktivnosti u svezi s realizacijom administrativnih i protokolarnih procedura u našoj zemlji kao i u zemljama s kojima su pokrenuti partnerski pregovori. Iste su inicirane s ciljem potpisivanja sporazuma o veterinarskoj suradnji s Republikom Makedonijom, Republikom Albanijom i Republikom Turskom. Sporazum s Crnom Gorom potpisan je u tekućoj godini, ratifikacijom istog kao i ratifikacijom prethodnog potpisanog Sporazuma sa Republikom Srbijom tijekom 2011.godine proces se smatra uspješno okončanim.

- Članstva pri relevantnim međunarodnim organizacijama: Tijekom 2011.godine objavljene su i finalizirane sve procedure pri vrhovnim institucijama BiH a s ciljem prihvatanja Statuta i osiguravanja financijskih preduvjeta što prethodi aplikaciji za sticanje statusa punopravnog članstva pri referentnoj međunarodnoj organizaciji UN/ FAO/ EUFMD Komisiji (Europska komisija za kontrolu i suzbijanje slinavke i šapa pri UN-Organizacije za hranu i poljoprivredu). Ovaj proces je u finalnoj fazi, a stjecanjem članstva BiH ulazi u red zemalja koje kontinuirano planiraju i realiziraju standardizirane i međunarodno priznate programe za unapređenje zdravstvenog statusa prijemljivih životinjski jedinki, nadležne institucije unutar zemalja članica unapređuju svoje kapacitete, a svojim uposlenicima osiguravaju aktivno učešće u realizaciji znanstveno-istraživačkih i trening programa. U konačnici dostupnost i razmjena podataka pri centraliziranim bazama uz sve nabrojane predstavlja značajan iskorak

sa stanovišta pružanja institucionalnih garancija iz domena ispunjavanja reciprocitetnih međunarodnih obveza.

- međunarodne aktivnosti (programi obuke): U drugoj polovici tekuće godine u sklopu aktivnosti UzV na planu regionalne i međunarodne suradnje realiziran je u okviru planiranih aktivnosti Radne skupine za Europske integracije pri Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, te njenog Pododbora, program pružanja stručno-tehničke pomoći R.Hrvatske BiH u vidu dvodnevne radionice iz domena veterinarstva, poljoprivrede i sigurnosti hrane a sa stanovišta usklađivanja zakonodavstva sa pravnom stečevinom EU. U realizaciji istoga, a sukladno koordinacijskim nadležnostima UzV je uključio i delegirane predstavnike nadležnih entitetskih institucija i organizacija. Ova aktivnost je realizirana uz pomoć UNDP organizacije.

- međunarodne aktivnosti posjete izaslanstva: U sklopu realizacije zaključaka Prvog sastanka Mješovitog komiteta za ekonomsku znanstvenu i tehničku suradnju Arapske Republike Egipat i BiH u tekućoj godini pristupilo se planiranju posjete izaslanstva našoj zemlji te nadležnim institucijama za rad veterinarskog sektora na polju međunarodne suradnje. Izaslanstvo će predvoditi direktor centralne uprave za veterinarsku karantenu i inspekciju Generalne organizacije za veterinarske usluge. Prema rezultatima finalnih aktivnosti posjeta bi trebala biti realizirana u listopadu, a za cilj ima susrete sa zvaničnicima i upoznavanje sa standardima rada, obilazak životinjskih posjeda te obilazak registriranih klaonica stoke i peradi koje mogu prihvatiti poslove plasmana na međunarodno tržište.

Izvešće MVTEO: U cilju izvršenja navedene mjere, Sektor za međunarodne trgovinske odnose Ministarstva, nastavio je s poduzetim inicijativama u cilju realizacije navedene mjere i poduzelo slijedeće aktivnosti:

Aktom od 14.03.2011.godine, srbijanskoj strani, upućena je urgencija za što skorije potpisivanje, prethodno usuglašanih i parafiranih „Protokola o međusobnom priznavanju dokumenta izdanih od strane akreditiranih tijela i olakšavanju bilateralne trgovine robama predmetnog nadzora“. Ni nakon toga, Srbija nije predložila nadnevak potpisivanja, pa je od strane BiH 19.04.2011.godine ponovno upućeno pismo urgencije.

U odnosu s Hrvatskom nije bilo pomaka na unapređenju suradnje od prethodnog izvještajnog razdoblja, kroz „Memorandum o razumijevanju na području unapređivanja trgovinske suradnje“, zbog nespremnosti hrvatske strane na kvalitetno rješavanje problema, što proizvodi štetu objema stranama i ne vodi poboljšanju trgovinskih odnosa.

Aktivnosti koje su u svezi s postizanjem ciljeva realizacijom navedene mjere predviđeni su i usvojenim dokumentom od strane Vijeća ministara BiH i Parlamentarne skupštine BiH, a odnosi se na „Mapu puta s ciljem stvaranja uvjeta za izvoz proizvoda životinjskog i biljnog podrijetla“. U odnosu na posljednje izvještavanje, te prethodno razdoblje, Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH je nakon prikupljanja višemjesečnih informacija od relevantnih institucija u mreži hrane izradilo 2. izvješća o realizaciji aktivnosti ovog dokumenta, i isti prosljedio Vijeću ministara BiH 19.09.2011.godine. Izvješće je razmatrano i usvojeno dana, 26.10.2011. godine na 165. sjednici Vijeća ministara BiH uz zaključak o žurnoj realizaciji aktivnosti predmetnog dokumenta, prevažodno Aktivnosti (1) i (4) kako bi se moglo krenuti u realizaciju ostalih aktivnosti koje treba da predstavljaju prioritet u realiziranju zadataka nadležnih institucija u mreži hrane. Institucije zadužene za realizaciju ovih aktivnosti nisu se pridržavale roka implementacije istih, kao ni dostavljanja blagovremenih i potpunih izvješća Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, te je uz ova izvješća urađen i tabelarni prikaz „Analiza realiziranih aktivnosti Mape puta“.

Iz gore navedenih razloga i koordinacijom aktivnosti iz predmetnog dokumenta, stalnim praćenjem implementacije stupnja realizacije, identificirana je potreba organiziranja Okruglog stola i radionice na pomenutu temu. Zbog svega navedenog, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je u suradnji sa UNDP organiziralo okrugli sto na temu "Realizacija Mape puta s ciljem stvaranja uvjeta za izvoz proizvoda životinjskog i biljnog podrijetla", koji se održao 14.12.2011.godine u prostorijama Parlamentarne skupštine BiH. Osim pomentog Okruglog stola, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, u suradnji s UNDP (United Nations Development Programme), organiziralo je, u istom mjesecu, Radionicu na temu: „Izvoz robe životinjskog podrijetla u EU i iskustva u razvitaku sustava sigurnosti hrane u regionu“.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Ured za veterinarstvo i Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja

13. Izraditi Strategiju robnih rezervi u Bosni i Hercegovini

Izješće MVTEO: Prema čl. 21. Zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvitku („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je nadležno za usklađivanje aktivnosti robnih rezervi sa strategijama poljoprivrednog sektora u BiH i predlaže strateške smjernice za djelovanje robnih rezervi (u nadležnosti entiteta), te procedure za koordinaciju, suradnju i provođenje politika intervencije sukladno praksama politike EU. Radna skupina je, imajući u vidu, nadležnosti u ovoj oblasti i odluci o formiranju Radne skupine koju je donio ministar MVTEO: Odluka o formiranju radne skupine za izradu Nacrta Akcionog plana za razvitak robnih rezervi u BiH (15.02.2010) je održala 7 sastanaka i 1 Okrugli sto. RG je usvojila Listu aktivnosti za izradu Nacrta Akcionog plana za robne rezerve u Bosni i Hercegovini kao polazni osnov uz mogućnost daljnje nadogradnje i proširivanja tijekom implementacije FAO projekta.

U listopadu 2010. godine FAO je odobrio TCP projekat 3302: „Pomoć u razvitku Strategije robnih rezervi u hrani u Bosni i Hercegovini“.

U veljači 2011. održana prva FAO Radionica na kojoj je prezentiran FAO koncept osiguranja dovoljnih količina hrane, trendovi porasta cijena hrane na svjetskom tržištu, politike interventnih mjera u EU i zemljama regije, te ključne politike i izazovi u BiH.

Održana druga FAO Radionica u maju 2011. godine i Okrugli sto u septembru 2011. godine. Dokument finaliziran i preveden u listopadu kada je i završen FAO projekt. Krajem listopada 2011. dokument je poslan na mišljenje nadležnim institucijama čiji su predstavnici učestvovali u radu RS za izradu Akcionog plana. Radi preciznije formulacije naziva akcionog plana, sukladno preporukama UN i FAO radi obveza zemalja članica UN da podnose redovno izvješća o napretku u ispunjavanju Milenijskih ciljeva do 2015. godine i daljnjeg nastavka suradnje sa FAO po istom, usuglašena je izmjena naziva dokumenta: Nacrt Akcionog plana za razvitak strategije za sigurno opskrbljivanje hranom u Bosni i Hercegovini (2012-2014) čime bi se osiguralo proširenje učešća i drugih zainteresiranih strana u implementaciji projekta i osiguravanju donatorskih sredstava za izrade sveobuhvatne Strategije za sigurno opskrbljivanje hranom u Bosni i Hercegovini (2012-2014).

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, nadležna entitetska ministarstva i entitetske Direkcije za robne rezerve.

14. Analizirati strukturu i namjenu izravnih stranih investicija koje su plasirane u distributivne lance i dati preporuke na temelju koje će Vijeće ministara BiH i Vlade entiteta donijeti odgovarajuće odluke

Izvešće VTK BiH: Organiziraju se sastanci s predstavnicima trgovačkih lanaca i domaćih proizvođača u cilju što kvalitetnijeg pozicioniranja domaćih proizvoda u trgovačkim lancima. Kontinuirano tijekom godine realizira se Projekt „Kupujmo domaće“ i „Naše je najbolje“ u cilju razvijanja svijesti potrošača o značaju i prednostima kupovine domaćih proizvoda. U normativnoj regulativi definiraju se obveze trgovačkih lanaca u svezi s strukturom ukupne ponude u trgovačkim lancima tj. obveznog učešća domaćih proizvoda, uz istodobno uvažavanje – poštovanje jednakih prava svih proizvoda tj. proizvođača bez obzira na podrijetlo proizvodnje.

Izvešće MVTEO: Poštujući Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o politici izravnih stranih ulaganja BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 48/10) registracija izravnih stranih ulaganja je od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa prešla na nadležnost entitetskih registracijskih sudova. Istim propisom, zakonodavac je obvezao nadležne entitetske sudove da vode evidencije o upisu gospodarskih subjekata u Registar nadležnog suda, kako bi isti dostavljali podatke ovom Ministarstvu o nazivu gospodarskog subjekta, podrijetlo zemlje osnivača, koje djelatnosti obavlja osnivač i visina ugovornog (upisanog) osnivačkog kapitala.

U članku 4. Naputka o načinu dostave, vođenju evidencije i objavljivanju podataka o registriranim izravnim stranim ulaganjima u BiH su taksativno nabrojani podaci o nazivu i sjedištu društva, nazivu stranog ulagača, adresa-zemlje ulagača, podatak o kapitalu/ugovoreni-upisani, sa strukturom (novac, stvari, prava), djelatnosti društva (ime, prezime, broj putovnice i sl.). Iz Zakonskih odredbi predmetnog propisa kao i odredbi članka 4. citiranog Naputka, Ministarstvo iz dobijene evidencije o registraciji stranog ulaganja nema uvida u strukturu i namjenu izravnih stranih ulaganja. Dobijaju se podaci o djelatnostima gospodarskih subjekata, ali ti podaci se odnose na razne djelatnosti (uslužne, proizvodne i sl.) pa iz tako dostavljenih podataka se ne može sa sigurnošću utvrditi da li se gospodarski subjekt bavi, konkretno u traženoj informaciji, poljoprivrednom proizvodnjom i prehrambenom industrijom u BiH ili se bavi nekom drugom djelatnošću. U praksi se pojavljuju slučajevi da se gospodarski subjekt prilikom osnivanja društva bavi jednom djelatnošću, da bi nakon izvjesnog vremena podnio zahtjev registracionom sudu o izmjeni bavljenja djelatnošću. Suština dostave podataka koje dobija Ministarstvo je u tome da se ti podaci svode na čisto statističke podatke, a ne na podatke iz kojih bi se moglo zaključiti koje su namjere gospodarskih subjekata prilikom investiranja i da li ti subjekti usmjeravaju i plasiraju investicije u distributivne lance. Ovako argumentovani navodi upućuju da informaciju o analizi strukture i namjene izravnih stranih investicija koje plasiraju u distributivne lance, nismo mogli dati u vidu preporuke Vijeću ministara BiH i vladama entiteta da donesu odgovarajuće odluke.

Zaduženi: Vanjskotrgovinska komora u suradnji s entitetskom gospodarskim komorama, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za vanjskotrgovinsku politiku i strana ulaganja i Sektor za međunarodne trgovinske odnose, entitetskim ministarstvima poljoprivrede i trgovine te nadležnim inspektoratima za izradu analize, a Ministarstvo financija i trezora u koordinacija s entitetskim ministarstvima financija za realizaciju

15. Harmonizacija poticajnih mjera

Izvešće MVTEO: Proces harmonizacije mjera poticaja u BiH još uvijek nije pokrenut u punom obimu. U protekle dvije godine na ovom procesu se radilo različitim intenzitetom i pristupom. Prvotno je bilo zamišljeno da se ovaj proces odvija na bazi dokumenta koji je produkt SESMARD projekta EU, a kojim je predviđeno da se mjere poticaja u potpunosti harmoniziraju do 2011. godine. Međutim, zbog same težine materije, te kriza koje su nastupile u razdoblju 2008-2010, od ovog pristupa se praktički odustalo. Kako se proces ne bi

zaustavio Sektor je inicirao i potako proces harmonizacije drugim pristupom, odnosno postepenom harmonizacijom podrški u ciljanim proizvodnjama. Odabrane su dvije proizvodnje mlijeko i meso radi svog iznimnog značaja u poljoprivredi BiH. Rezultat svih gore pomenutih aktivnosti je dogovorena harmonizacije mjera podrške proizvođačima mlijeka između entiteta RS i FBiH za 2011. godinu. Također su urađene i značajne aktivnosti tehničke i analitičke podrške ovom procesu. U 2011. godini napravljena je svojevrsna izmjena plana za harmonizaciju odnosno urađen je ad hoc dokument „Plan harmonizacije mjera podrške za 2011. godinu“. Ovim Planom je predviđeno prvotno da se urade analitičke podloge za proces harmonizacije što je i djelimice urađeno. U narednim mjesecima će se pristupiti izradi prijedloga harmonizacije za odabrane proizvodnje (siječanj – ožujak 2012.). U drugom pravcu je, imajući na umu obvezu harmonizacije domaće podrške prema WTO zahtjevima pokrenuta aktivnost i na ovom polju.

U pogledu dijela definiranja koeficijenata za određivanje komercijalnih i nekomercijalnih gospodarstava, oba entiteta su utvrdili kriterije koje će se koristiti za ovu svrhu i koji će se primjenjivati od ove godine (Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvitku Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj 42/10, Pravilnik o razvrstavanju porodičnih poljoprivrednih gospodarstava na komercijalna i nekomercijalna gospodarstva „Službeni glasnik RS“, br. 100/10). Plan je da komercijalna gospodarstva budu podržana kroz jedan set mjera usmjeren uglavnom na rast proizvodnje i jačanje konkurentnosti, dok će nekomercijalna gospodarstva biti podržana kroz nešto drugačiji sustav, uglavnom usmjeren na održavanje ovih posjeda, odnosno proizvodnju za vlastite potrebe. Ono što je problem je da entiteti nemaju istovjetan pristup klasifikaciji gospodarstava na komercijalna i nekomercijalna tako da će i na ovom polju biti potrebno dodatno poraditi kako bi se uspostavio jedinstven sustav klasifikacije.

Kada je u pitanju usklađenost sa CAP EU svi učesnici su stava da se svakako treba pripremati za ovaj proces te kroz postojeće mjere polako uvoditi i elemente CAP, ali i da je još uvijek prerano razmišljati o uvođenju ovih šema u domaći sustav podrške.

Također, uspostavljen je Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata (RPG i RK) u svim općinama FBiH u formi koja nema digitalnu bazu podataka, a od 28.09.2010.godine u općini Hadžići zvanično pušten u funkciju Pilot projekt RPG i RK, što u praksi znači da je počeo unosom podnijetih zahtjeva za upis u poljoprivredne registre u jedinstvenu aplikaciju, planirani rok za unos svih podnešenih zahtjeva u aplikaciju je početak srpnja 2011.godine. Dana 19.06.2009.godine FMPVŠ je dostavilo Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa dopis o imenovanju članova Radne skupine za harmonizaciju poticaja u poljoprivredi BiH, koji su redovito i aktivno prisustvovali svim zakazanim sastancima. Broj održanih sastanaka je apsolutno nedovoljan za ovako značajan i kompleksan posao.

16. Uspostaviti sustav monitoringa i evaluacije u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka i jačati analitičke sposobnosti u cilju detaljnih analiza efikasnosti provedenih strategija, programa i mjera

Izješće MVTEO: Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o uspostavljanju sustava monitoringa i evaluacije za sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka BiH, koja je objavljena dana 29.03.2010. godine u „Službenom glasniku BiH“, broj 24/10.

U prethodnom razdoblju tehničku podršku članovima RG, pružili su eksperti projekta EK „Jačanje kapaciteta za programiranje ruralnog razvitka u BiH (3P-BHRD projekt)“. Podrška 3P-BHRD projekta ogledala se prvenstveno u edukaciji, članova pomenute radne skupine.

U okviru 3P-BHRD projekta organizirana su III modula obuke u kojoj su pored članova RS za M&E učestvovali i članovi Tehničkog tima za harmonizaciju mjera ruralnog razvitka. Tijekom prethodnog razdoblja u okviru aktivnosti 3P-BHRD projekta razvijeni su slijedeći materijali:

- Nacrt prijedloga strukture Odbora za monitoring BiH;
- Nacrt Evaluacijskog okvira za mjere ruralnog razvitka (koje su u procesu harmonizacije) BiH.

Završetkom 3P-BHRD projekta (kolovoz 2011) iscrpljeni su financijski resursi za daljnji rad na razvitku evaluacijskog okvira za mjere ruralnog razvitka IPARD tipa. Očekuje se da će nakon odobrenja i pokretanja projekta IPA 2008 predmetne aktivnosti biti nastavljene.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa- Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak u koordinaciji s entitetskim ministarstvima poljoprivrede i Brčko Distrikta BiH.

17. Poboljšanje postojećeg IT sustava koji koristi granična inspekcija radi brže i efikasnije razmjene informacija, dokumenata i provjere pošiljki

Izvešće UzV: Svakom graničnom veterinarskom prijelazu omogućeno je da ima internet konekciju. Elektronsko ispunjavanje obrasca tzv. ZVUD-a svi granični veterinarski prijelazi koji su uvezani u jedan sustav ne samo sa UzV već i s predstavnicima uvoznika- špediterima. Sve informacije o pošiljkama koje se pregledaju na graničnom veterinarskom prijelazu od strane graničnog veterinarskog inspektora se prosljeđuju u centralnu bazu koja se nalazi u UzV. Na temelju ovih informacija u svakom momentu se može provjeriti koliko je pošiljki pregledano tijekom dana na svakom prijelazu pojedinačno, koliko ima najavljenih pregleda za naredni dan, kakva je struktura uvoza i drugi podaci.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Ured za veterinarstvo u koordinaciji s entitetskim inspektoratima

18. Izraditi informacije o funkcioniranju softvera u Federaciji BiH, naručito u svezi s fitosanitarnim komponentama, kako bi se što brže moglo nastaviti s uvođenjem IMS-a oba entiteta

Izvešće UZZB: Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distriktom BiH izradila je Pravilnik o fitosanitarnom registru i o biljnoj putovnici. Navedeni Pravilnik objavljen je u „Službenom glasniku BiH“, broj 63/11. Po temelju Pravilnika izrađena je specifikacija za nabavku softverske i hardverske opreme za fitoregistar i upućena je na suglasnost WB.

Izvešće MVTEO: Federalna uprava za inspeksijske poslove je ozvaničila puštanje u rad IMS-a u svibnju 2011. godine. IMS je obuhvatio poslove pisarnice, protokola i inspeksijskog nadzora u okviru FUZIP-a.

Uz pomoć WB kroz ARDP projekt pokrenuta je implementacija IMS u svim kantonalnim inspeksijskim upravama. Implementacija je podijeljena u dva paketa. Nabavka potrebite hardverske opreme i nabavka softverske opreme uz integracijske aktivnosti. Do studenog 2011. godine nabavljena je sva potrebita oprema za sve kantone, oprema je puštena u rad i uspostavljene su fizičke konekcije između servera u kantonalnim inspeksijskim upravama i FUZIP-u. U istom razdoblju izvršena je obuka korisnika sustava za polovinu kantonalnih inspeksijskih uprava, a ostatak obuke je u tijeku i predviđeni završetak je kraj 2011. godine. Nabavljen je softver za inspeksijski nadzor i završen je modul za razmjenu podataka, te su dovršene potrebite izmjene na softveru za inspeksijski nadzor. Do kraja 2011 godine se

planira početak razmjene podataka za kantone u kojima je implementiran IMS. To su Zenica, Tuzla, Goražde i Sarajevo. U početnom razdoblju će se razmjenjivati podaci o subjektima nadzora, a u drugoj fazi i razmjena inspekcijskih nadzora. Implementacija za ostatak kantonalnih inspekcijskih uprava se očekuje u narednoj godini po dinamici koja je ranije utvrđena a najkasnije do lipnja 2012. godine.

Po usvajanju Pravilnika o fitosanitarnom registru i dizajna registra, Uprava za zaštitu zdravlja bilja je preko PIU FBiH pokrenula tendersku proceduru za nabavku softvera za Fitosanitarni registar. On obuhvata dva podsustava, zdravlje bilja i koordinaciju inspekcijskih službi, dok će se ostala dva podsustava razvijati kasnije, po usvajanju potrebite zakonske regulative. Krajem siječnja 2012. godine se očekuje evaluacija pristiglih ponuda, a završetak implementacije Fitosanitarnog registra se očekuje do kraja lipnja 2012. godine.

Hardverska oprema za Fito registar je u proceduri odobravanja od strane WB poslije kojeg će PIU FBiH pokrenuti tendersku proceduru. Realno je očekivati da će ovaj postupak biti okončan do kraja ožujka 2012. što je sukladno potrebama projekta.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja i Inspektorat FBiH

19. Pokretanje inicijative za dopunu Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine kojom će se dati ovlaštenje Vijeću ministara BiH da za proizvode svrstane u glavama od 1. do 24. carinske tarife Bosne i Hercegovine može donijeti žurne mjere zaštite

Izješće MVTEO: Na 75. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj 7. travnja 2010. godine i na 47. sjednici Doma naroda PSBiH, održanoj 24. lipnja 2010. godine usvojen je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o carinskoj politici Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br.57/04, 51/06 i 93/08). Navedeni Zakon objavljen je u „Službenom glasniku BiH“, broj 54/10 i stupa na snagu osmog dana od dana objave.

Izmjena i dopuna Zakona izvršena je u članku 214. koji glasi:

Stavak 4. - Izvješćavanje dužnika se ne radi nakon isteka roka od (tri godine se briše) deset godina od dana kada je nastao carinski dug.

Stavak 6. (se dodaje)-Rok iz stavka 4. Prekida se svakom službenom radnjom carinskih tijela i drugih nadležnih tijela usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu duga, koja je dužniku stavljena na znanje, kao i svakom radnjom poduzetom radi utvrđivanja krivične i prekršajne odgovornosti, te u slučajevima kada je uložena žalba prema članku 236.ovoga Zakona, tijekom trajanja želbenog postupka od dana ulaganja žalbe.

Izmjena i u članku 236., stavak 1.

1. Bez odstupanja od apsolutnog roka zastare plaćanja carinskoga duga, koji iznosi šest godina od njegova nastanka (s iznimkom za slučajeve iz članka 214. stavak 5. ovoga Zakona-dodato) neizmirivanje takvoga duga u slučaju zakonski utvrđene platežne nesposobnosti dužnika, carinski se dug otpisuje:

(a) plaćanjem iznosa dažbine;

(b) odustajanjem od naplate iznosa dažbine;

(c) kada se, u pogledu robe prijavljene za postupak koji za sobom povlači obvezu plaćanja dažbina:

(i) carinska prijava poništava;

(ii) roba, prije puštanja, oduzme i istodobno ili naknadno zaplijeni, uništi prema uputama carinskih tijela, uništi ili prepusti sukladno članku 174. ili uništi ili nepovratno izgubi zbog svog stvarnog karaktera ili nepredviđenih okolnosti ili više sile;

(d) kada se roba u pogledu koje nastaje carinski dug sukladno članku 194. ovoga Zakona oduzima nakon njezinog nezakonitog unošenja i istodobno ili naknadno

zapljeni.

Neophodno je napomenuti da je tijekom izrada novog Zakona o carinskoj politici, čiji Nacrt izrađuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u suradnji s nadležnim institucijama i uz podršku Twinning projekta.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa-Sektor za carinsku politiku i tarife

20. Pokretanje procedure izmjene Zakona o akcizama u cilju oslobađanja repromaterijala od dodatnih dažbina (plavi dizel, mineralno gnojivo, sjeme i sadni materijal)

Izješće MVTEO: Od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa pokrenuta je inicijativa za dopunu Zakona o akcizama („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09) u cilju oslobađanja repromaterijala od dodatnih dažbina (plavi dizel, mineralno gnojivo, sjeme i sadni materijal itd.) prema nadležnom ministarstvu za implementaciju navedenog zakona, odnosno prema Ministarstvu financija i trezora BiH. Navedena inicijativa proistekla je na temelju brojnih inicijativa iz asocijacija gospodarstva, gospodarskih udruga i pravnih i fizičkih osoba koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom, u cilju stvaranja uvjeta za povoljne uvjete privređivanja u ovom sektoru gospodarstva. Suština inicijative za izmjene i dopune Zakona o akcizama BiH je da se, kroz sustav oslobađanja od plaćanja akcize ili kroz sustav povrata akcize, kao i kroz sustav oslobađanja od plaćanja putarine, na dizel gorivo koje se koristi kao pogonsko gorivo u poljoprivrednoj mehanizaciji („plavi dizel“), doprinese ukupnom porastu domaće poljoprivredne proizvodnje, kao i porastu upošljavanja u poljoprivrednom sektoru.

Inicijativa za pokretanje navedene procedure upućena je Ministarstvu financija i trezora BiH u više navrata, ali odgovor o daljnjem radu na dopunama zakona nije uslijedio. S pokretanjem inicijative, kako i glasi navedena mjera broj 20, nadležnosti Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa su ispunjene, ali aktivnosti od strane Ministarstva financija i trezora BiH nisu završene.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, entitetska ministarstva poljoprivrede, Ministarstvo financija i trezora BiH i Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje.

21. Nakon usvajanja Zakona o duhanu Bosne i Hercegovine izraditi zakonom predviđene podzakonske akte

Izješće MVTEO: Nakon objavljivanja Zakona o duhanu BiH u „Službenom glasniku BiH“, broj 32/10, pristupilo se formiranju Radne skupine za izradu podzakonskih akata navedenog zakona i u tijeku je imenovanje članova Radne skupine. Rok za izradu podzakonskih akata je šest mjeseci nakon stupanja na snagu istog, odnosno do kolovoza 2010. godine.

U cilju izrade akata, te ostvarenja mjere broj 21. ovog Prijedloga, resorno Ministarstvo u suradnji s nadležnim entitetskim institucijama i Brčko Distriktom BiH i ostalim resornim institucijama, provelo je zakonsku proceduru izrade Nacrta pravilnika na temelju Zakona o duhanu .

U travnju 2011.godine Vijeću ministara BiH upućena su u proceduru razmatranja i usvajanja, Prijedlog pravilnika o uvjetima za proizvodnju duhana, Prijedlog pravilnika o mjerilima procjene duhana u listu i Prijedlog pravilnika o uvjetima za obavljanje djelatnosti otkupa i obrade duhana.

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donijelo je Pravilnik o registriranju i uvjetima za obavljanje djelatnosti prerade i proizvodnje duhanskih proizvoda. Navedeni Pravilnik je objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj 58/11.

Nakon usvajanja sugestija/mišljenja uvoznika duhana i duhanskih preradevina u Bosni i Hercegovini, Pravilnik o razvrstavanju cigareta i markama i Pravilnik o sadržaju obrazaca i načinu vođenja registra su tijekom studenog 2011. godine upućeni u proceduru razmatranja i potpisivanja od strane ministra.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak

22. Prioritetno uskladiti entitetske propise i propise Brčko Distrikta BiH sukladno Zakonu o poljoprivredi, ishrani i ruralnim razvitkom

Izvješće FMPVŠ: Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi FBiH („Službene novine FBiH“, broj 4/10) izvršena je značajnija izmjena u članku 28. koji se odnosi na mjere novčanih podrški u poljoprivredi, te članku 46. „Registar poljoprivrednih gospodarstava i Regista klijenata“ prema kojem FMPVŠ BiH je dužno osigurati tehničko provođenje i funkcioniranje Registra poljoprivrednih gospodarstava i Registra klijenata u Federaciji BiH kao i harmonizaciju i integraciju registara na državnoj razini sukladno Odluci o harmoniziranim registrima poljoprivrednih gospodarstava i harmoniziranim registrima klijenata BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 85/07) te pristup podacima iz registra u FBiH Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Sukladno krajnjem izvješću FMPVŠ dovršen je prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi Federacije Bosne i Hercegovine, a koji je u potpunosti usklađen s državnim Zakonom o poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvitku BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08). Nakon davanja odobrenja od strane ministra bit će upućen u proceduru razmatranja i usvajanja Vladi Federacije BiH.

Izvješće MPŠV RS: Planom rada Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS za 2011. godinu predviđeno je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi Republike Srpske («Službeni glasnik RS», br 71/09) nisu izvršene potpune izmjene u cilju usklađivanja teksta sa tekstom važećeg Zakona na državnoj razini.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, entitetska ministarstva i Brčko Distrikt BiH.

23. Prioritetno ažurirati i usvojiti Operativne programe entiteta i Brčko Distrikta BiH u cilju implementacije Strateškog plana BiH za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka 2008-2011

Izvješće MPŠV RS: Sukladno Strategiji razvitka poljoprivrede donesen je Akcioni plan za realizaciju iste, a sukladno Strateškom planu ruralnog razvitka također je usvojen Akcioni plan, i isti se u većini aktivnosti poklapaju s Operativnim programom u cilju implementacije Strateškog plana BiH za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka.

Izvješće FMPVŠ: Operativni program Federacije BiH za realizaciju obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za oblast poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka (za razdoblje 2008-2011) i implementaciju Strateškog plana BiH za harmonizaciju poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvitka je polovicom 2010. godine ažuriran u dijelu koji se odnosi na vremensko razdoblje, tako da je razdoblje provođenja planiranih aktivnosti prolongirano do kraja 2012. godine i u planu je pokretanje nove procedure za usvajanje ovog dokumenta od strane

FBiH. Intenzivno se radi na pripremama prijedloga Vladi Federacije BiH za jačanje postojećih i uspostavi novih institucija.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, entitetska ministarstva

24. Uskladiti mjere ruralnog razvitka u okviru postojećeg programa subvencija u entitetima i Brčko Distriktu BiH i razviti mjere ruralnog razvitka sukladno EU mjerama, poticati usvajanje standarda kvalitete i jačanje konkurentnosti proizvođača i bolje korištenje i zaštitu prirodnih resursa

Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o formiranju Radne skupine za ruralni razvitak, koja osigurava međuministarsku, međuentitetsku suradnju i koordinaciju strateškog planiranja ruralnog razvitka u cilju kreiranja Strateškog plana ruralnog razvitka BiH. U okviru Radne skupine za ruralni razvitak formiran je Tehnički tim sa zadatkom da uporedi i uskladi mjere ruralnog razvitka u okviru postojećeg programa subvencija u entitetima BiH i Brčko Distriktu BiH, te pripremi procjene o mjerama ruralnog razvitka koje bi bile obuhvaćene IPARD programom na državnoj razini. Tehnički tim je u svom dosadašnjem radu usuglasio mjere, odnosno definirao nazive mjera ruralnog razvitka: I osa (Investiranje u poljoprivrednu mehanizaciju; Investiranje u prerađivačke kapacitete;) i II osa (Razvitak agroturizma). Mjere ruralnog razvitka su dogovorene ali nisu u potpunosti razvijene. Napravljen je komparativni pregled ovih mjera po entitetima i BD BiH i radi se na pripremi prijedloga zajedničkih kriterija. U cilju izrade Nacrta Strategije, podršku pruža EU Projekt „Jačanje kapaciteta za programiranje ruralnog razvitka BiH“ (3P-BHRD). Dvije već harmonizirane mjere-Ulaganja u proizvodnju mlijeka i druga - Razvitak ruralnih zajednica/LEADER LAG su unaprijeđene. Postignut je dogovor s korisnicima o razvitku nove, treće mjere, koja će podržati razvitak ruralne male tehničke infrastrukture.

Ove mjere će formirati harmonizirani okvir, te će pratiti budući okvirni program ruralnog razvitka. Razrađuju se i tri tehnička kratka opisa (za podmjere - Ulaganja u gospodarstva koja se bave proizvodnjom mlijeka (mljekarska gospodarstva); Unapređenje profesionalnih vještina i stručnosti osoba uključenih u mljekarsku proizvodnju u BiH, putem ciklusa specijalizirane obuke; LAG mjera tipa LEADER), u cilju unapređenja njihovog sadržaja i relevantnosti za nacrt okvira programa ruralnog razvitka. Korisnici su postigli dogovor u svezi s izradom nove mjere koja će bolje odraziti potrebe ruralnih zajednica kao i dogovor koji su interesne skupine postigle, o harmonizaciji za zajednički okvir programa ruralnog razvitka u Bosni i Hercegovini. Mjere su unaprijeđene, u okviru dostupnih informacija i podataka s kojima se može obrazložiti njihovo buduće korištenje i prilagođavanje striktnijim zahtjevima Europske unije, kada za to dođe vrijeme. Ovakav preokret u odluci o jednoj od mjera doveo je do toga da projekt 3PBHRD započne detaljniji pregled i razradu njenog finalnog oblika.

Razvitak tehničkih kratkih opisa pilot mjera i prilagođavanje za probno korištenje u entitetima /Brčko Distriktu - Pilot harmonizirani kratki tehnički opisi u okviru harmonizacije za 1. Ulaganja u mljekarska gospodarstva, 2. Formiranje LAG-ova i 3. Razvitak tehničke infrastrukture. Konzultant se koncentrirao na izradu tehničkih opisa sukladno smjernicama EU okvira za programiranje i tijekom mnogobrojnih konzultacija s korisnicima. Ovaj rad zahtijeva kompleksan pristup u dizajniranju tehničkih opisa za koje se očekuje da ispune potrebe i očekivanja različitih korisnika u procesu programiranja.

Tri mjere formiraju harmonizirani okvir i prateći budući okvirni program ruralnog razvitka. Mjera ruralne male tehničke infrastrukture je zamjena za mjeru prethodno odabranu od strane korisnika (obuka za unapređenje kvalitete mlijeka) za koju je i zaključeno da nije ostvariva u trenutnim okolnostima u Bosni i Hercegovini jer sustavi i standardi u Bosni i Hercegovini još uvijek nisu prilagođeni EU minimalnim zahtjevima, uključujući i omogućavanje certificiranih

obuka. Rad na mjerama bio je fokusiran na izradu Tehničkog opisa i sukladan je smjernicama EU okvira za programiranje (mjere izrađene kao rezultat aktivnosti Radne skupine za ruralni razvitak i Tehničkog timu za harmoniziranje mjera ruralnog razvitka uz suradnju i podršku 3P-BHRD projekta). (Ni u kojem smislu ne podrazumijeva mjere odobrene u svrhu stvarnog provođenja od strane donositelja odluka u BiH na razini države, entiteta i BD, potrebno ih je doraditi/razviti na temelju detaljnijeg prikupljanja podataka i analitičkih radova.).

U okviru projekta EPIC (financiran od strane britanskog veleposlanstva, koji traje do travnja 2012.) i u okviru priprema za rad na Strategiji ruralnog razvitka Bosne i Hercegovine, započeo je nastavak na radu harmoniziranja mjera ruralnog razvitka. Mogući nastavak projekta omogućit će i daljnji rad odnosno finaliziranje mjera, i kao završetak prihvatanje od strane entiteta i BD BiH.

Preduvjeti za finaliziranje rada i usvajanje od strane donositelja odluka harmoniziranih mjera ruralnog razvitka:

- Očekuje se odgovor/preporuka iz DG AGRI – Brisel, na temelju koga će se utvrditi daljnje djelovanje - postizanje političkog dogovora
- Pripremljeni/zvanični rezultati projekta FAO - sektorske analize, koji će omogućiti razvitak/doradu tehničkog fisha mjera koje su urađene uz podršku projekta 3PBHRD

Izješće FMPVŠ: U okviru prednacrtu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi, te u važećem Zakonu o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku mjere ruralnog razvitka definirane su sukladno važećoj EU Direktivi 1698/2005, čime su stvoreni formalni preduvjeti za usklađivanje domaćih mjera ruralnog razvitka sa EU mjerama. Napominjemo da je u tijeku rad na izradi Programa ruralnog razvitka Federacije BiH koji će sustavski definirati prioritete, potrebna financijska sredstva i pojedinačne mjere ruralnog razvitka u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, entitetska ministarstva i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine

25. Intenzivno raditi na realizaciji aktivnosti i uspostavi tijela i strukture u cilju preuzimanja IPARD fondova-uspostava tijela za praćenje programa i uspostava sustava plaćanja

Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donio je Odluku o formiranju Radne skupine za uspostavu sustava plaćanja u okviru IPARD programa, broj 08-02-188/10 od 21.01.2010. godine i Odluku o formiranju Radne skupine za uspostavu Upravljačkog odbora odgovornog za upravljanje IPARD Programom, broj 08-02-199/10 od 21.01.2010. godine, u cilju uspostave IPARD operativne/ih strukture/a u Bosni i Hercegovini, neophodne za preuzimanje fondova EU namijenjenih za ruralni razvitak kada Bosna i Hercegovina stekne uvjete za korištenje istih (dobije status kandidata za članstvo u EU). Članovi Radnih skupina imenovani su sukladno dostavljenim prijedlozima nadležnih institucija za poljoprivredu, financije i europske integracije na državnoj, entitetskoj i razini Brčko Distrikta BiH.

Tijekom 2011. godine aktivnosti Radne skupine za uspostavu upravljačkog odbora kao državnog tijela odgovornog za upravljanje IPARD programom bile su usmjerene ka razvitku koncepta IPARD Upravljačkog tijela (UT) u BiH. Međutim Radna skupina nije postigla koncenzus o predlogu strukture IPARD UT predloženoj od strane 3PBHRD projekta.

Obzirom da je mandat radne skupine istekao pokrenuta je procedura reorganizacije rada iste. U razdoblju između dva izvještajna razdoblja nažalost nije došlo do konkretnih pomaka u iznalaženju rješenja organizacije IPARD strukture u BiH. Kako je radna skupina praktično iscrpila mogućnosti dogovora između dva prijedloga zaključeno je da se po ovom pitanju

konzultira i DG AGRI. Sastanak s predstavnicima DG AGRI-ja, održan je 28. i 29. 09.2011. godine u Briselu. Na sastanku su izloženi prijedlozi koji su sačinili predstavnici entiteta i BD, kao i prijedlog koji je uradio 3PBHRD projekt. Predstavnici DG AGRI-ja su ostali u obvezi da se očituju po prijedlozima, odnosno da daju konačnu ocjenu i prijedlog moguće organizacije IPARD strukture u BiH. Očitovanje je trebalo da se osigura do kraja studenog mjeseca tekuće godine ali još uvijek nema odgovora.

Zaduženi: Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa - Sektor za poljoprivredu, prehranu, šumarstvo i ruralni razvitak, entitetska ministarstva poljoprivrede i Brčko Distrikt BiH i druge relevantne institucije na državnoj i entitetskoj razini.

IV Zaključak

Da bi se prevazišla situacija u oblasti poljoprivrede u Bosni i Hercegovini, neophodno je da se ona objektivno sagleda i razumije. Da bi poljoprivredni proizvođači shvatili teško stanje u kome se nalazi naše gospodarstvo, ograničenost sredstava agrarnog proračuna, potrebu poštovanja legislative EU i usklađenost domaćih propisa s praksama EU, potrebno je i da predstavnici vlasti shvate probleme poljoprivrednih proizvođača.

Usvajanjem Prijedloga mjera za poboljšanje uvjeta poslovanja u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji BiH od strane Parlamentarne skupštine BiH, pokušalo se utjecati na ažurnije djelovanje institucija na državnoj i entitetskoj razini u rješavanju piramide problema koja se javljaju u oblasti poljoprivrede. S druge strane, pokušalo se utjecati na aktivnije učešće poljoprivrednih proizvođača i prerađivača na razvitak agrarnih politika u BiH, njihovo upoznavanje sa osnovnim principima Europske prakse koji podrazumijeva da svaki poljoprivredni proizvod mora biti ispraćen „od njive do trpeze“ uz poštovanje pravila i dokumentiranje procesa proizvodnje u cjelosti.

Zajedničkim snagama na određenim poljima, predstavljenim relizacijom usvojenih mjera, došlo je do određenog napretka. Kroz zahtjeve bh. proizvođača i prerađivača i analizu postojećih potreba gospodarstva, nadležne institucije u BiH (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Vanjskotrgovinska komora BiH, Uprava za neizravno oporezivanje, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja, Ured za veterinarstvo, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske) donijele su niz zakonskih i podzakonskih akata, predloženih mjerama br.3,4,5,6,9,10,11,19,20,21,22 i dr.

Ipak, Institucije i dalje tragaju za optimalnim rješenjima za efikasnu implementaciju EU propisa ove oblasti koji neće biti depresivni za domaću proizvodnju, a istodobno istrajati na pregovorima sa CEFTA partnerima u međusobnom prepoznavanju nacionalnih standarda.

Ono što se može vidjeti kroz pojedinačna izvješća institucija, jeste realna i šira slika bosanskohercegovačkog gospodarstva. Uži prikaz, kroz obavljene aktivnosti u predviđenom razdoblju nadležnih institucija, daje prikaz skupa pozitivnih strana ali i smetnji s kojima se susreću u postizanju cilja konačne implementacije mjera.

Jedan od glavnih problema ogleda se u činjenici neusklađivanja uloge i nadležnosti institucija u oblasti poljoprivrede u cilju ubrzanog donošenja prioriternih propisa i analiza njihove implementacije u praksi. Točno definiranje nadležnosti pojedinih institucija, manjak vertikalne i horizontalne komunikacije između njih, nedovoljni resursi u ljudskom i materijalnom smislu predstavljaju samo neke od problema s kojim se susreću institucije u

relizaciji mjera. Proces stvaranja održive poljoprivrede sa svoja tri glavna cilja - zdrava životna sredina/okoliš, ekonomska profitabilnost i socijalna i ekonomska pravednost, podrazumijeva uključivanje svih činilaca koji čine taj sustav jer se jedino na taj način može dugoročno očuvati gospodarstvo Bosne i Hercegovine.

S druge strane, u procesu stvaranja održive poljoprivrede aktivnosti institucija na tom planu ogledaju se u okviru različitih projekata „Kupujmo domaće“, „Naše je najbolje“ gdje glavne karike predstavljaju poljoprivredni proizvođači, distributeri, prerađivačka industrija, mega marketi i potrošači. Na ovaj način utjecalo se na razvitak svijesti bosanskohercegovačkih potrošača o značaju i prednostima kupovine domaćih proizvoda.

Ipak, krajnji cilj ostvarenja svih mjera nije postignut.